

EKOLOGIE JAKO BYZNYS

Jitka Marková

Biosférická rezervace UNESCO vždy umožňovala koexistenci kultury (civilizace) a přírody.

Ramsarská úmluva z roku 1971 je v Čechách zaměřená na ochranu šumavských rašelinišť.

Evropská úmluva o krajině z roku 2004 je zaměřena také na ochranu krajiny jako celku.

Veškeré tyto dokumenty však byly podle současných ekologických

(environmentalistických) konceptů příliš tolerantní k lidským zásahům. I proto byly vytlačeny Naturou 2000.

Natura 2000 „obohatila“ ochranu přírody o myšlenkový projekt zaměřený na ochranu biodiverzity (biologické rozrůzněnosti). Tento hypotetický konstrukt zjednodušeně řečeno – počítá s tím, že když vyhlásíme chráněné oblasti, automaticky v nich přežijí nebo se dokonce usadí chráněné druhy. V praxi jsou pak uváděna omezení za účelem ochrany biotopu a v něm žijících druhů, která je nutno respektovat. Rolník nesmí pást krávy, hnojit, hlučet, síct (právě v době, kdy se obvykle seče). Nesmí postavit jedinou boudu bez toho, že by byl posouzen její vliv na životní prostředí. A co víc, tyto aktivity jsou zakázány na jeho vlastním pozemku.

V roce 2008 proběhlo hodnocení Natury 2000 a jejího vlivu na biodiverzitu. Bylo zjištěno, že biodiverzita nadále klesá. Zjištěný pokles samozřejmě vedl k zostření ochranných strategií, k dalšímu vyhlašování evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Tvoří-li tato území více než třetinu rozlohy státu (Slovensko), je zřejmé, že může dojít k ochromení ekonomiky. Mluví se o novodobém kolonialismu ze strany vyspělých evropských států – Německa, Francie, Velké Británie – v němž se nově přistoupivší země stávají přírodními laboratořmi Evropské unie.

Finanční toky pro nestátní neziskové organizace

Finance, potřebné k uvedení těchto environmentálních předpokladů do praxe, musí někdo uvolnit a někdo jiný čerpat. Nestátní neziskové organizace (NNO) nevytvářejí zisk, který by mohli přerozdělit mezi své členy. Zahrnují občanská sdružení, nadace, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy. Především počet občanských sdružení roste jak houby po dešti. Zatímco v roce 1990 jich v ČR působilo 3880, v roce 2010 již 71 000. Jejich aktivity musejí být samozřejmě dotovány. Zdroj dotací je doslova nevyčerpatelný: města, kraje, ministerstva, dotace EU a její operační programy, nadace, nadační fondy, právnické i fyzické osoby. I v čerpání dotací je český člověk nepřekonatelný. Na tentýž program dokáže finančně vyčerpat mnohé donátory. A to jen proto, že dotační politika státu mu tyto možnosti poskytuje. Vše je naprosto legální.

Finanční toky plynoucí směrem k Hnutí Duha

Od ministerstev, krajů, nadací, Národního parku Šumava, hornorakouské vlády získalo občanské sdružení Hnutí Duha v letech 2006-2009 více než 30 milionů Kč (**30 256 000,-Kč**).

Ministerstvo životního prostředí v souhrnné zprávě uvádí: „Hnutí Duha obdrželo od roku 2000 do roku 2010 celkem 12,4 milionu Kč., Hnutí Duha Olomouc 2,4 mil.Kč a Hnutí Duha Brno 148 tis.Kč. Celkem tedy **15 milionů Kč**. Pro příští léta mají v pokračujících projektech včetně operačního programu Životní prostředí už dnes přislíbeno celkem **10,5 mil. Kč**. Z toho na pět projektů vydal rozhodnutí v letech 2008-2009 ministr Bursík, na 3 projekty ministryně Bízková a na jeden projekt z listopadu 2010 ministr Drobil.“ Ministryni životního prostředí

Rut Bízkové na podporu tří projektů pro Hnutí Duha ve funkci ministryně stačily necelé tři měsíce. Zelení ministři se velmi zodpovědně postarali o to, aby občanské sdružení Hnutí Duha nestrádalo ani v nejbližších letech.

Dotace na práci s turisty v Národním parku Šumava

Jedním z nejvýznamnějších dotačních titulů Hnutí Duha jsou granty a dotace na práci s turisty v Národním parku Šumava. Na sumě **2 854 251,- Kč** věnované na tuto činnost v letech 2006-2009 se podílejí jednak nadace, jednak Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí. Je evidentní, že nadace nevědí o podpoře státu a stát zase o podpoře nadací. Jde o peníze doslova vyhozené oknem. Dále je zřejmé, že tyto finance vysoce převýšily náklady spojené s každoroční dezinformační kampaní Hnutí Duha u Pramenů Vltavy. Ani Hnutí Duha by zřejmě nedokázalo objasnit, kde skončila podstatná část těchto peněz.

Přerozdělování financí

Přerozdělování financí pro NNO je v Čechách dovedeno k dokonalosti. Nadace čerpají dotace ze státních financí, operačních programů EU, pak je dále přerozdělují mezi občanská sdružení. Současně jednotlivé nadace podporují i samy sebe, jak tomu bylo například v roce 2009 u Nadace České spořitelny. Nadaci Partnerství přiřkla 1,5 milionu Kč, Nadaci Via 1 milion Kč. Do těchto finančních toků vstupují dále významné podniky : Skanska, Phillip Morris, nadační fondy, jednotlivci – ať už jako právnické nebo fyzické osoby. Ze zahraničí přitékají finance od mateřských organizací. Pro ekologické NNO bojující proti atomu - z hornorakouské vlády.

V letech 2006-2009 získala od jednotlivých ministerstev Nadace VIA 6 470 000,-, Nadace Partnerství 10 915 140,-Kč a Nadace rozvoje občanské společnosti 472 163 840 Kč (zdroj CEDR). Posledně jmenovaná dále přerozděluje finance z Norských fondů a finance z programu česko-švýcarské spolupráce. Všechny tři jmenované nadace obdržely za tato leta celkem půl miliardy .

Borcem v získávání dotací a grantů mezi nestátními neziskovými organizacemi je **Český svaz ochránců přírody (ČSOP)**. Zaštitěn je křídly IUCN, výkonným ředitelem Liborem Ambrozkem a dalšími známými osobnostmi (Miko, Dolejský, Mlčoch, Pelc, Moldan). Kromě Ústředního výkonného výboru existuje dalších 343 základních organizací ČSOP. Celý systém silně připomíná pavouka stranických buněk předrevoluční Komunistické strany Československa. Dotace může čerpat každá základní organizace. A souhrn dotací je ohromující.

V letech 2006-2009 získala prostřednictvím ministerstev Ústřední výkonná rada ČSOP 62 195 000,- Kč. Její základní organizace ZO ČSOP Vlašim 17 387 000,- Kč a ZO ČSOP Veronica 35 769 000,- Kč. Velmi úspěšné v čerpání financí jsou i další stovky základních organizací ČSOP.

A jak vypadají příklady alokací z operačního programu Životní prostředí, Vzdělávání a konkurenceschopnost pro rok 2010?

ČSOP 44/03 Novohradka získala na dostavbu záchranné stanice živočichů a ekocentra Pasíčka 17 530,- Kč, dalších 3 349 000,- Kč na environmentální (ekologickou) výchovu. ČSOP Vlašim prostaví při rekonstrukci stanice pro zraněné živočichy 54 160 000,- Kč. ČSOP Nový Jičín vydá na dostavbu záchranné stanice Bartošovice 15 418 000,-Kč.

Všechny základní organizace ČSOP obdržely mnohamilionové zdroje také od nadací. Na

záchranné stanice pro živočichy plynou dotace, které jsou již těžko pochopitelné. Za stejné sumy by bylo možné postavit či opravit mnoho domovů důchodců nebo jiných sociálních zařízení. **Zdá se, že trendem této společnosti je ochrana živočichů na úkor důstojného života lidského druhu.**

Co říci závěrem?

Není možné hodnotit úroveň či množství odvedené práce jednotlivých neziskových organizací. Cílem přehledu je poukázat na „spolupráci“ Hnutí Duha a dalších ekologických NNO s čelnými současnými i bývalými politiky země. Hnutí Duha obdrželo maximum financí od vlád, v nichž MŽP bylo obsazeno ministry ze Strany zelených. Výkonným ředitelem ČSOP je bývalý ministr MŽP Libor Ambrozek, za něhož byla nastartována ekologická apokalypsa na Šumavě.

Financování nestátních neziskových organizací je zcela neprůhledné. Na stejnou činnost čerpají obvykle z mnoha zdrojů. Systém dotací je nečitelný a umožňuje tunelování veřejných financí.

Podivné jsou i ochránářské praktiky Natury 2000. Evropská komise (EU) je závislá na práci nestátních neziskových organizací. Právě ve spolupráci s NNO vznikají Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti. I pro NNO jde o činnost velmi výhodnou. Zajímavou práci zde nalézají velmi zkušené a kvalitní botanici a jiní přírodovědní pracovníci. Vyhlášení chráněných území je nákladnou operací, o jejímž pozitivním vlivu na biodiverzitu lze pochybovat. Negativní vlivy na ekonomiku jednotlivých zemí jsou naopak zřejmé. Nelze přesně rozlišit, co je skutečnou vůlí a co již devastujícím záměrem Evropské komise.

Nestátní neziskové organizace by měly rozvíjet občanskou společnost a občanské aktivity této země. Mnohé NNO svoje poslání naplňují beze zbytku. Jiné - především ekologické NNO - využívají svůj vliv spíše na její ochuzování.

Poznámka - veškeré informace pocházejí z oficiálních zdrojů: informace poskytnuté ministerstvy, kraji, městy na základě zákona o svobodném přístupu k informacím 106/1999Sb., z výročních zpráv nadací, CEDR (informační systém ministerstva financí)